

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної
науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального процесу

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра юстиції

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИСТІВ
ГО «СТАЛЕ ПРАВОСУДДЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

Відповідальна редакторка *Л. М. Москвич*

Актуальні проблеми судового права : матеріали X міжнар.
А43 наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ;
Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ;
Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ;
Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг. суд., правоохорон.
органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». –
Харків : Право, 2025. – 376 с.

ISBN 978-617-8612-04-7

Збірник містить матеріали Десятої міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем судового права, у якій взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці та практики. Організаторами заходу виступили кафедра кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедра юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-Українське об'єднання юристів і ГО «Стале правосуддя». В основу видання покладено доповіді, виголошені учасниками конференції, які торкаються різноманітних аспектів судового права.

УДК 349.42

Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за їхню якість, достовірність,
відсутність текстових запозичень несуть автори.

Відеозапис конференції за посиланням:

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ISBN 978-617-8612-04-7

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

Кривошей О. М.
*студентка IV курсу, групи ПІ-41,
Полтавського юридичного інституту
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ЯК ЗАСОБУ ДОКАЗУВАННЯ

Епоха активного використання технічних засобів призвела до того, що суспільні відносини трансформувалися у нову площину – віртуальний простір, який є частиною об'єктивної реальності та має специфічну цифрову природу. Віртуальна реальність в судовому процесі може відобразити предмет доказування та надати більше процесуальних можливостей сторонам. Отже, цивільне судочинство має відповідати потребам сучасного світу, головним стрижнем якої є електронні докази.

Відповідно до ст. 100 ЦПК України, під «електронними доказами» слід розуміти інформацію, яка міститься в цифровій формі, та містить дані, які підтверджують або спростовують обставини, що мають значення для справи [1]. Слід відмітити, що доказове значення має сама інформація незалежно від носія, на якому вона зберігається. Відповідно до ЦПК України, електронні докази, як і інші докази, оцінюються з точки зору належності, достовірності, допустимості та достатності.

На сьогодні до різновидів електронних доказів стали відносити і віртуальну реальність. У найширшому розумінні віртуальна реальність – це змодельоване тривимірне (3D) середовище, яке дозволяє користувачам досліджувати віртуальне оточення та взаємодіяти з ним у спосіб, який наближає до реальності [2, с. 39]. Технологія віртуальної реальності передбачає використання головного убору, який повністю закриває очі, і особа бачить тривимірний світ у сферичному полі зору на 360 градусів зі слуховими та тактильними (вібрація) аспектами віртуальної реальності.

Інтеграція віртуальної реальності у судові процеси є трансформаційним зрушенням у судовій практиці. Завдяки складній просторовій реконструкції та динамічному дослідженню доказів віртуальна реальність дозволяє суддям та іншим учасникам судового провадження бачити місця правопорушення, аналізувати складні технічні докази та брати

участь у віртуальних судових засіданнях із чіткістю та деталізацією [2, с. 41]. Однак ця еволюція приносить як можливості, так і виклики, серед яких: емоційна упередженість, процесуальна справедливість та тонкий баланс між технологічними інноваціями та доброчесністю суддів.

Головною ідеєю запровадження використання віртуальної реальності в цивільному судочинстві є подолання перешкод, пов'язаних з фотографіями чи відеозаписами, а також віртуальна демонстрація місця події, яка може допомогти зробити складні справи більш зрозумілими. Представлення доказів віртуальної реальності є прийнятним не для встановлення істини, а для роз'яснення інших доказів [3, с. 36]. Наприклад, якщо є свідок, який описує місце події, докази віртуальної реальності можуть допомогти контекстуалізувати його свідчення та занурити у сцену. Головною проблемою, яка пов'язана з представленням доказів віртуальної реальності – це автентифікація. У суду повинні бути наявні докази, які є достатніми для того, щоб підтвердити достовірність доказів віртуальної реальності. Це пояснюється тим, що віртуальна реальність створюється як симуляція, тому її не можна буде автентифікувати так само, як фотографію.

Як приклад застосування віртуальної реальності в судовому засіданні, можна навести випадок зі штату Флорида в США, де суддя Ендрю Сігел вперше застосував технологію віртуальної реальності для створення точного віртуального середовища місця проведення подій для з'ясування факту самооборони володільцем ресторану свого майна під час весілля [4]. Також слід нагадати про систему «Cloud Evidence Room», запроваджену в Китаї у 2020 році, відповідно до якої речові докази фіксуються за допомогою портативних 3D-сканерів, які згодом зберігаються за допомогою технології блокчейн. Ця цифрова трансформація дозволяє сторонам процесу отримувати доступ до доказів і порівнювати їх онлайн.

Для ефективного впровадження віртуальної реальності необхідно вирішити кілька критичних проблем: розробка та підтримка високоякісних систем вимагають значних фінансових інвестицій і технічного досвіду; необхідна перевірка систем для гарантування їх точності та надійності; симуляція може викликати помилкове відчуття точності або підвищену емоційну реакцію суддів, що може призвести до упередженості та порушити принцип судової нейтральності.

Таким чином, незважаючи на певні недоліки, використання технологій віртуальної реальності в залі суду, як засобу доказування, може

створити основу для ширшої інтеграції технологій в судові процеси, пропонуючи новий спосіб представлення доказів і формування динаміки зали суду. Цей захоплюючий підхід забезпечує глибше розуміння, яке виходить за межі традиційних методів представлення доказів. Технології віртуальної реальності сприяють динамічному дослідженню доказів та розумінню фактів, дозволяючи учасникам справи зосередитися на конкретних деталях. Такі технології усувають розрив у спілкуванні між свідками, експертами та судом, забезпечуючи платформу для технічного представлення висновків за допомогою інтерактивного віртуального моделювання.

Для України впровадження технологій віртуальної реальності в цивільне судочинство може стати перспективним кроком для модернізації судової системи України. Застосування віртуальної реальності в судових засіданнях для візуалізації доказів полегшить сприйняття складних ситуацій суддями та підвищить якість правосуддя. Проте, слід зазначити, що українські суди не мають спеціального технічного оснащення та VR-обладнання, а судова система має недостатньо фінансів для їх впровадження. Отже, віртуальна реальність в цивільному судочинстві – це важлива та необхідна ідея для судочинства України, проте її реалізація залишається питанням довгострокової перспективи.

Список використаних джерел:

1. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 08.04.2025)
2. Reicherzer C., Cunningham A. Virtual reality in the courtroom. *Judicial officers bulletin*. May 2022. Vol. 34. No. 4. P. 39–41.
3. Matilde Tassinari, Matthias Burkard Aulbach, Inga Jasinskaja-Lahti The use of virtual reality in studying prejudice and its reduction: A systematic review. *PLoS One*. 2022 Jul 14. № 17 (7): e0270748. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0270748>.
4. Lars Daniel Historic First – Judge Dons Oculus VR Headset To Experience Crime. *Forbes*. URL: <https://www.forbes.com/sites/larsdaniel/>.

Науковий керівник: докторка філософії, асистентка кафедри цивільного, господарського і фінансового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Покровська А. О.

Іванова Вікторія

ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ ІНОЗЕМНИХ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО КОМПЕНСАЦІЇ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ЗБРОЙНОЮ АГРЕСІЄЮ	219
---	-----

Ігнатов М. П.

БАЛАНС МІЖ ПУБЛІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА ПРАВАМИ ЛЮДИНИ: ПОЗИЦІЯ ЄСПЛ У СПРАВАХ ЩОДО ОБІГУ НАРКОТИКІВ	223
---	-----

Калараш Р. А.

ПОГЛЯДИ ААРОНА БАРАКА НА ПРИРОДУ СУДОВОГО РОЗСУДУ ТА СУДОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	226
---	-----

Книш І. П.

СУДОВИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ ЗВІЛЬНЕННІ ЗІ СЛУЖБИ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я.....	228
--	-----

Коройд Ю. М.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА АПЕЛЯЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ СУДІВ.....	232
--	-----

Коцюбко І. В.

СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЇ У ВИГЛЯДІ СТЯГНЕННЯ В ДОХІД ДЕРЖАВИ АКТИВІВ ПІДСАНКЦІЙНИХ ОСІБ.....	236
--	-----

Красножон О. М.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕХНОЛОГІЙ	242
--	-----

Кривошей О. М.

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ЯК ЗАСОБУ ДОКАЗУВАННЯ	246
--	-----

Лупійчук Д. В.

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРА В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	249
--	-----

Medviediev Vladyslav

COURT COSTS ALLOCATION AND THE PRINCIPLE OF PROPORTIONALITY: LESSONS FROM UKRAINIAN AND LATVIAN PROCEDURAL MODELS.....	253
--	-----

Мельникова Владислава

ЕТИКА АДВОКАТА В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	258
--	-----